

Sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määruse muutmise eesmärk on viia määruse nr 74 sisu kooskõlla 01.09.2025 jõustuvate sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) muudatustega, millega võimaldatakse edaspidi riigipoolse soodustusega abivahendeid vajaduspõhiselt ja ühtsetel alustel kogu elukaare jooksul. Muudatuste tulemusena ei ole alates 01.09.2025 ühelgi sihtrühmal riigipoolse soodustusega abivahendi saamise eelduseks vähenenud töövõime või puude raskusastme tuvastamine.

Täiendavalt tehakse määruses muudatus, millega täpsustatakse loeteluvälise abivahendi tõendi väljastajaid. Muudatus tagab suurema õigusselguse ja abivahendi vajaduspõhise hüvitamise.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna puuetega inimeste õiguste poliitika juht Kadri Mets (kadri.mets@sm.ee), Sotsiaalkindlustusameti erivajadusega inimeste heaolu osakonna abivahendite talituse ekspert Mare Toompuu (mare.toompuu@sotsiaalkindlustusamet.ee) ja teenuseomanik Liis Türbsal (liis.turbsal@sotsiaalkindlustusamet.ee).

Eelnõu koostamisel küsiti arvamust suurematelt ja asjassepuutuvatelt Sotsiaalkindlustusameti lepingupartneritelt (OÜ ITAK, OÜ Tervise Abi, Teresa OÜ, Osaühing Invaru, proteesidega tegelevad lepingupartnerid jt).

Mõjude hindamisse kaasati Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakonna tervisepoliitika juhtivanalüütik Kadri Kallip (kadri.kallip@sm.ee).

Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusloome ja isikuandmete kaitse nõunik Alice Sündema (alice.sundema@sm.ee).

1.3. Märkused

Määruse eelnõuga muudetakse sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ redaktsiooni, mis on avaldatud Riigi Teatajas avaldamismärkega RT I, 29.12.2024, 58.

Määruse eelnõu on seotud [29.07.2024 vastu võetud mootorsõidukimaksu seadusega](#) (MSMS), mille alusel jõustuvad alates 01.09.2025 SHS muudatused. Nende muudatustega võimaldatakse edaspidi riigi soodustusega abivahendite saamist ka ilma eelneva puude tuvastamise või töövõime hindamiseta.

Määrus ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses, sest ei lisandu uusi isikuandmete töötlemise viise ega töötlejaid.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb kahest paragrahvist ja määruse lisast.

Muudatuste tulemusena paraneb riigipoolse soodustusega pakutavate abivahendite kättesaadavus abivahendite võimaldamise kaudu eelneva puude tuvastamise või töövõime hindamiseta. Kokkuvõttes on tagatud üks eeldus sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna abivahendite integreerimiseks, samuti muutuvad riigipoolse soodustusega abivahendite saamise tingimused

inimeste jaoks arusaadavamaks ning abivahendi saamine riigipoolse soodustusega lihtsamaks ja kiiremaks.

2.1. Eelnõu muudatused

Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse määruse § 7 lõike 7 punkti 5. Muudatusega täpsustatakse, et tasu maksmise kohustuse ülevõtmise erandi taotlemisel peab inimene lisama taotlusele tõendi abivahendi vajaduse kohta, mille on väljastanud vastava abivahendi valdkonnaga seotud spetsialist. Kehtiva määruse kohaselt peab taotlusele lisama eriarsti, füsioterapeudi või tegevusterapeudi tõendi. Selline sõnastus välistab erandi taotlemisel tõendi väljastamise näiteks audioloogi poolt, kellel aga on olemas pädevus kuulmisabivahendi tõendi väljastamiseks. Muudatuse eesmärk on tagada õigusselgus tõendite väljastajate osas ja laiem sõnastus on vajalik, et vältida praktikas esinenud olukordi, kus näiteks liikumisabivahendi tõendi on väljastanud eriarst, kes ei tegele liikumiskustega patsientidega. Samuti ei saa näiteks logopeed hinnata liikumisabivahendi vajadust ega sellekohast tõendit väljastada, kuna tema pädevus piirub logopeediliste probleemide lahendamisega (nt kommunikaatori või kuulmisaparaadi määramine), mitte liikumisfunktsiooni hindamisega.

Määruse § 1 punktiga 2 asendatakse kehtiv määruse lisa uue lisaga. Uues lisas on abivahendite loetelu kaasajastatud, arvestades SHS-i muudatusi, mille kohaselt ei ole alates 1. septembrist 2025. a riigipoolse soodustusega abivahendi saamise eelduseks enam puude raskusastme tuvastamine ega vähenenud töövõime olemasolu. Seoses nimetatud muudatustega on loetelus tehtud täpsustusi, et tagada parem õigusselgus – näiteks on muudetud rakendustingimusi ja abivahendite kirjeldusi.

Määruse §-s 2 on sätestatud määruse jõustumine 1. septembril 2025. a, samal ajal SHS muudatuste jõustumisega.

2.2. Määruse lisa muudatused

Eelnõuga tehtavad muudatused tuginevad eespool viidatud 01.09.2025. a jõustuvate SHS-i muudatustele, millega võimaldatakse edaspidi riigipoolse soodustusega abivahendeid vajaduspõhiselt ja ühtsetel alustel kogu elukaare jooksul.

Kuna abivahendi loetelu uued piirhinnad jõustusid 01.01.2025, puudub hetkel vajadus uueks abivahendite piirhindade analüüsiks, mistõttu käesoleva eelnõuga piirhindu ei muudeta.

Kooskõlastusele minevas tabelis on muudatused esitatud nii, et need oleksid visuaalselt eristatavad: punane läbikriipsutatud tekst tähistab kehtetuks muudetavat osa, sinine tekst näitab uut lisanduvat sisu, must tekst vastab kehtivale sõnastusele ja jääb muutmata.

Määruse lisas olevas abivahendite loetelus tehakse alljärgnevad muudatused.

2.2.1. Uute ISO-koodide loetellu lisamine ja ISO-koodide loetelust eemaldamine (ei kaasne lisakulu)

ISO-kood 12.12.05 auto kohandused käsipiduri käsitlemiseks – tuginedes abivahendi ettevõtelt saadud tagasisidele, eemaldatakse nimetatud abivahend loetelust, kuna neid enam ei kasutata (viimasel kahel aastal ei ole tehtud ühtegi tehingut). Tegu on tehnoloogiaga, mida enam ei kasutata ja seetõttu ei ole olnud ka taotlejaid. Vajaduse korral on edaspidi võimalik taotleda seda abivahendit loeteluvälise abivahendina.

ISO-kood 12.12.07 auto kohandused roolisüsteemi käsitlemiseks – tuginedes abivahendi ettevõtelt saadud tagasisidele, eemaldatakse nimetatud abivahend loetelust, kuna neid praktiliselt ei kasutata (viimasel kahel aastal ei ole tehinguid tehtud). Tegu on tehnoloogiaga, mida enam ei kasutata ja seetõttu ei ole olnud ka taotlejaid. Tulenevalt tehingute vähesusest, ei ole

võimalik abivahendile määrata ka piirhinda. Edaspidi on võimalus taotleda seda abivahendit vajaduse korral loeteluvälise abivahendina.

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – abivahendite kasutamise üle parema ülevaate saamiseks ja võimaliku tulevase piirhinna määramise eesmärgil jagatakse seni ISO-koodi 22.21.09 (dialoogiseadmed) alla kuuluvad abivahendid kaheks eraldi täpsustatud ISO-koodiks.

Antud koodi alt on seni hüvitatud nii kommunikaatoreid kui ka silmajälgijaid. Muudatuse tulemusel lisatakse loetellu müüdava abivahendina kommunikaatorid, millele kehtib 90% piirhind ning mida on võimalik taotleda erandi alusel. Kommunikaatorid on elektroonilised abivahendid, mis toetavad suulist ja/või kirjalikku suhtlust. Nende hulka kuuluvad erinevad sisend- ja väljundtehnoloogiad, spetsiaalsed lülitid, puutetundlikud ekraanid, alternatiivsed juhtimisviisid, lähisuhtlustarkvara ja õppemängud. Abivahend võimaldatakse soodustingimustel isikutele, kellel esineb püsiv täielik probleem sõnade ja lausete väljaütlemisel. Abivahendi vajaduse võib tuvastada eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, tegevusterapeut või logopeed (ühikordse abivahendi vajaduse tuvastamise ja tõendi alusel).

Muudatus võimaldab senisest täpsemalt jälgida abivahendi kasutamist ning loob võimaluse teenuse sihipärasemaks arendamiseks. Kuna seni on abivahendit võimaldatud ISO-koodi 22.21.09 (dialoogiseadmed) alt, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad – abivahendite kasutamise üle parema ülevaate saamiseks ja võimaliku tulevase piirhinna määramise eesmärgil jagatakse seni ISO-koodi 22.21.09 (dialoogiseadmed) alla kuuluvad abivahendid kaheks eraldi täpsustatud ISO-koodiks. Seetõttu lisatakse loetellu müüdava abivahendina silmajälgija, mille piirmäär on 90% ja mida on võimalik taotleda erandi alusel.

Silmajälgija võimaldatakse soodustingimustel isikutele, kellel esineb püsiv täielik probleem käte ja/või sõrmede kasutamisel suhtlemiseks (nt klaviatuuri, puuteekraani, hiire, lülitite jms kasutamisel). Abivahendi vajaduse võib tuvastada eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, tegevusterapeut või logopeed, ühekordse hindamise ja sellekohase tõendi alusel.

Muudatus võimaldab senisest täpsemalt jälgida silmajälgijate kasutamist abivahendina ning vajaduse korral teenust arendada. Kuna seni on seda abivahendit hüvitatud ISO-koodi 22.21.09 alusel, siis ei kaasne muudatusega täiendavat kulu.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – loetellu lisatakse uue abivahendina üüritav abivahend statiiv, mille piirmäär on 90% ja piirhind 103,20 eurot. Abivahend võimaldatakse soodustingimustel isikutele, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem keha pöhisasendi muutmisel ning siirdumisel. Statiivi võimaldamise eelduseks on varasem tehing ISO-koodi 22.21.09.02 (silma jälgijad) alusel. Kuna seni on võimaldatud statiivi loeteluvälise abivahendina, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

Muudatuse vajadusele on eelnevalt tähelepanu juhtinud ka Eesti Logopeedide Ühing. Ühing on osutanud, et kuigi logopeedidel on õigus kirjutada abivahendi tõendit dialoogiseadmetele (kommunikaatorid), siis alati ei ole võimalik neid seadmeid patsiendi tervislikust seisundist tulenevalt kasutada ilma statiivita.

2.2.2. Tehnilised muudatused

1. Muudetakse veeru M selgitavat teksti – abivahendite loetelu esimeses reas olevat veeru selgitavat teksti „Abistav kirjeldus, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib“ täiendatakse sulgudes oleva täpsustusega - sh soodustingimuste rakendamine. Muudatus on seotud samas veerus olevate kirjelduste kaasajastamisega üle kogu loetelu, et tagada üheselt mõistetavus ja õigusselgus.

2. Abivahendite rühma ja abivahendi nimetuse muutmise (B veerg) – täpsustatakse osade abivahendite nimetusi, et oleks selgemalt arusaadav, milliseid omadusi või funktsionaalsusi need abivahendid hõlmavad. Samuti ühtlustatakse kasutatavaid mõisteid ja nimetusi.

ISO-kood 04.48 liikumis-, jõu- ja tasakaalutreeningu seadmed – abivahendite rühma nimetust muudetakse, et see vastaks paremini selle rühma alla kuuluvatele abivahenditele ning et see oleks vastavuses abivahendi rühma all loetletud abivahenditega. Uueks nimetuseks saab „püstitõusmis- või seismisfunktsiooni võimaldavad abivahendid“

ISO-kood 06.30.21.02 silmaproteesid (individuaalselt valmistatud) – kuna tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega, täpsustatakse abivahendi nimetust vastavalt. Uueks nimetuseks saab „silmaproteesid (tellimusmeditsiiniseadmed)“.

ISO-kood 06.33.00 jalatsid – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid“.

ISO-kood 06.33.00.01 jalatsid kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Kuna tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega, lisatakse nimetusse vastav märge. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid kategooria I (tellimusmeditsiiniseadmed lastele ja täiskasvanutele).“

ISO-kood 06.33.00.02 jalatsid – kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid – kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)“.

ISO-kood 06.33.00.03 jalatsid – kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid – kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)“.

ISO-kood 06.33.00.04 jalatsid – kategooria II (laste ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid – kategooria II (laste ortopeedilised jalatsid)“.

ISO-kood 06.33.00.05 jalatsid – kategooria III (laste ortopeedilised jalatsid) – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „ortopeedilised jalatsid – kategooria III (laste ortopeedilised jalatsid)“.

ISO-kood 12.03 ühe käega käsitletavad käimisabivahendid – abivahendi rühma nimetust ühtlustatakse analoogiliselt ISO-koodiga 12.06 (käimisabivahendid kahe käega käsitlemiseks). Uueks nimetuseks saab „käimisabivahendid ühe käega käsitlemiseks“.

ISO-kood 12.22.18 abistaja juhivad käsiratastoolid – abivahendi nimetust muudetakse vastavalt kaasaegsele praktikale ja tuginedes abivahendi ettevõtelt saadud tagasisidele. Uueks nimetuseks saab „abistaja juhivad ja komfortratastoolid“.

ISO-kood 12.23.06.01 aktiivsusgrupp I – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp I“.

ISO-kood 12.23.06.02 aktiivsusgrupp II – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp II“.

ISO-kood 12.23.06.03 aktiivsusgrupp III – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma nimetusele. Uueks nimetuseks saab „elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp III“.

ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendirühma alla kuuluvatele abivahenditele. Muudatuse tulemusel võimaldatakse edaspidi rehve ja rattaid lisaks ratastoolidele ka elektrilistele ratastoolidele, käruale, invarolleritele ja rulaatoritele. Uueks nimetuseks saab „rehvid ja rattad”.

ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma alla kuuluvatele abivahenditele. Uueks nimetuseks saab „teisaldatavad käsipuud”.

ISO-kood 18.09.21.03 eristmed (individuaalne) – kategooria III – abivahendi nimetusest jäetakse välja sõna „individuaalne“, kuna tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega, mis on individuaalselt valmistatav.

ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see vastaks abivahendite rühma alla kuuluvatele abivahenditele. Uueks nimetuseks saab „suurendavad videosüsteemid”.

ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid – abivahendi nimetust täpsustatakse, et see oleks kooskõlas abivahendite rühma alla kuuluvate abivahenditega. Uus nimetus on „ülekandesüsteemid”.

3. Abivahendi täpsustuse või abivahendi grupi kitsenduse muutmine (C veerg) – muudetakse osade abivahendite täpsustust või abivahendi grupi kirjeldust, et oleks selgem, milliste omadustega ja millistes olukordades abivahendeid võimaldatakse konkreetse ISO-koodi alt. Lisaks ühtlustatakse sõnastusi keeleliselt.

ISO-kood 04.33.03.01 istmepadjad lamatiste vältimiseks – täpsustatakse sõnastust, et oleks üheselt selge, et abivahend on mõeldud ratastooli istmele asetamiseks.

ISO-kood 04.48.08.03 püstitõusmisfunktsiooniga ratastoolid – abivahendi täpsustus eemaldatakse, sest see dubleerib sisult abivahendi nimetust ega ole seetõttu vajalik uuesti välja tuua.

ISO-kood 06.18.09 randme- ja küünarvarreproteesid – sõnastust täpsustatakse õigusselguse tagamiseks nii, et see hõlmaks lisaks tellimusmeditsiiniseadmetele ka kohandatavaid meditsiiniseadmeid. Näiteks võimaldatakse juba täna isikupõhiselt kohandatud silikoonkätt, mis kuulub kohandatavate meditsiiniseadmete, kuid mitte tellimusmeditsiiniseadmete hulka. Samuti täpsustatakse, et abivahendit on võimaldatud ja võimaldatakse edaspidi tervisega seonduvalt, mitte spordialaspetsiifiliselt.

Uus sõnastus: „Tellimus- ja kohandatav meditsiiniseade (hüvitamisele ei kuulu spordialaspetsiifilised proteesid)”.

Järgmiste abivahendite puhul täpsustatakse samuti, et neid on võimaldatud ja võimaldatakse tervisega seonduvalt, mitte spordialaspetsiifiliselt.

ISO-kood 06.18.03 käeosade proteesid

ISO-kood 06.18.12 küünarliigeseproteesid

ISO-kood 06.18.15 õlavarreproteesid

ISO-kood 06.18.18 õlaproteesid

Järgmiste abivahendite puhul täpsustatakse, et abivahendit on võimaldatud ja võimaldatakse tervisega seonduvalt, mitte spordialaspetsiifiliselt, ning et tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega.

ISO-kood 06.24.03 jalaosade proteesid

ISO-kood 06.24.09.01 sääreproteesid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 06.24.09.02 sääreproteesid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 06.24.09.03 sääreproteesid – aktiivsusgrupp III
 ISO-kood 06.24.09.04 sääreproteesid – aktiivsusgrupp IV
 ISO-kood 06.24.15.01 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp I
 ISO-kood 06.24.15.02 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp II
 ISO-kood 06.24.15.03 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp III
 ISO-kood 06.24.15.04 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp IV
 ISO-kood 06.24.18 puusaproteesid

Järgmiste abivahendite täpsustuse juures tuuakse välja, et tegemist on tellimusmeditsiiniseadmega:

ISO-kood 06.18.00.01 proteesihülss ülajäsemeproteesile
 ISO-kood 06.24.41.05 proteesihülss sääreproteesile
 ISO-kood 06.24.41.06 proteesihülss põlve- ja reieproteesile
 ISO-kood 06.00.02 mansett
 ISO-kood 06.30.21.02 silmaproteesid (individuaalselt valmistatud)

ISO-kood 06.33.00.01 jalatsid – kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid) – sõnastust on täpsustatud nii, et enam ei rõhutata individuaalselt valmistatavaid ortopeedilisi jalatseid, kuna abivahend on juba tellimusmeditsiiniseade ehk individuaalselt valmistatav. Kehtiv sõnastus on „individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid (tellimusmeditsiiniseade)“, uus sõnastus on lühendatud kujul „tellimusmeditsiiniseade“.

ISO-kood 12.06.03 käimisraamid – sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasiside ja praktilise vajaduse põhjal. Uue sõnastuse järgi hõlmab see nelja tugipunkti, sh kuni nelja väikese rattaga käimisraame.

ISO-kood 12.06.09 kämistoolid – abivahendi täpsustusest eemaldatakse viide lastele, sest seda abivahendit võimaldatakse vajaduspõhiselt ka täiskasvanutele.

ISO-kood 12.22.03.01 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I – senine abivahendi täpsustus „*transporttool või standardratastool*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus – kaaluga üle 10 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm), istumisasendi reguleerimis võimalusteta kahekäeratastoolid.

ISO-kood 12.22.03.02 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II – senine abivahendi täpsustus „*poolaktiivratastool*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus – kaaluga üle 10 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm) ja istumisasendi reguleerimis võimalustega; kaaluga 4–9,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm) ja istumisasendi reguleerimis võimalusteta kahekäeratastoolid; v.a. abistajajuhitavad, passiiv- ja komfortratastoolid.

ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III – senine abivahendi täpsustus „*aktiivratastool rohkete lisade ja reguleerimisvõimalusega*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus – kaaluga 4–9,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm) ja rohkete reguleerimisvõimalustega kahekäeratastoolid.

ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV – senine abivahendi täpsustus „*ülilerge ja funktsionaalne aktiivratastool väheste lisade ja reguleerimisvõimalusega*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus – kaaluga kuni 3,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm) ja väheste reguleerimisvõimalustega kahekäeratastoolid.

ISO-kood 12.22.09.01 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I – senine abivahendi täpsustus „*transporttool või standardratastool*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus – kaaluga üle 10 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm), istumisasendi reguleerimis võimalusteta ühekäeratastoolid.

ISO-kood 12.22.09.02 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II – senine abivahendi täpsustus „*poolaktiivratastool*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus - kaaluga üle 10 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm) ja istumisasendi reguleerimis võimalustega; kaaluga 4–9,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm) ja istumisasendi reguleerimis võimalusteta ühekäeratastoolid; v.a. abistajajuhitavad, passiiv- ja komfortratastoolid.

ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III – senine abivahendi täpsustus „*aktiivratastool rohkete lisade ja reguleerimisvõimalusega*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus – kaaluga 4–9,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm) ja rohkete reguleerimisvõimalustega ühekäeratastoolid.

ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV – senine abivahendi täpsustus „*ülilerge ja funktsionaalne aktiivratastool väheste lisade ja reguleerimisvõimalusega*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus – kaaluga kuni 3,99 kg (standardkomplektsuses ratastool ilma tagumiste ratasteta ja istme laiusega 45 cm +/- 1 cm) ja väheste reguleerimisvõimalustega ühekäeratastoolid.

ISO-kood 12.22.18 abistaja juhitud käsiratastoolid (alates 01.09.2025 abistaja juhitud ja komfortratastoolid) – senine abivahendi täpsustus „*passiivratastoolid, täieliku kõrvalabi vajadusega kasutajale*“ on osutunud liiga üldsõnaliseks ja tekitanud segadust. Sõnastust täpsustatakse teenuseosutajatelt saadud tagasisidele tuginedes. Uus sõnastus – peatoe võimaluse ja kõrge seljatoega abistaja juhitud või tagumiste hooratastega komfortratastoolid; täielikult abistaja juhitud ratastoolid.

ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad (alates 01.09.2025 rehvid ja rattad) – senist täpsustust laiendatakse, et abivajaja saaks soetada lisaks ratastoolide rehvidele ja ratastele ka elektriliste ratastoolide, kärude, invarollerite ja rulaatorite rehve ja rattaid. Kuna seni on neid võimaldatud erandi taotluse alusel, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

ISO-kood 12.24.24 akud ja akulaadijad – lisatakse täpsustus, et oleks üheselt selge, milliseid akusid ja laadijaid täpsemalt mõeldakse. Mõeldud on elektriliste ratastoolide ja invarollerite akusid ning akulaadijad.

ISO-kood 12.24.30 ratastoolirihmad – lisatakse täpsustus, et oleks üheselt selge, mida ratastooli rihmade all täpsemalt mõeldakse. Mõeldud on turvavööd, rihmad ja rakmed kehaasendi fikseerimiseks ning turvalisuse tagamiseks.

ISO-kood 12.24.39 trepironijad – täpsustatakse, et on trepironijate all mõeldakse ratastoolis oleva inimese treppidel transportimiseks mõeldud seadmeid.

ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks (alates 01.09.2025 teisaldatavad käsipuud) – täpsustatakse, et teisaldatavate käsipuude all mõeldakse jalaga voodiohjasid, voodile kinnitatavaid käsipuid siirdumiseks ja tõusmiseks.

ISO-kood 12.39.00.08 juhtkoera teenuselt väljumine – täpsustatakse, et juhtkoera teenuselt väljumise korral on mõeldud veterinaari poolt töökõlbmatuks hinnatud riiklikku süsteemi kantud juhtkoera.

ISO-kood 18.03.15 voodilauad – tulenevalt praktilistest vajadustest täpsustatakse senist sõnastust, et see oleks selgem, millistele tingimustele peab hüvitatav voodilaud vastama. Uus sõnastus – nii kõrguse kui kaldenurga reguleerimise võimalusega voodile asetatavad lauad; voodi kohal ja kõrval kasutatavad statiivil lauad (hüvitamisele ei kuulu voodikandikud, voodikapid).

ISO-kood 18.18.06 tugikäepidemed – lisatakse abivahendi täpsustus, et oleks selge, milliseid abivahendeid antud juhul on mõeldud. Mõeldud on tugikäepidemeid eluruumides kasutamiseks, sh pesuruumides.

ISO-kood 18.18.11 hingedega tugipuud ja käetoed – lisatakse abivahendi täpsustus, et oleks selge, milliseid abivahendeid antud juhul on mõeldud. Mõeldud on hingedega tugipuid ja käetugesid eluruumides kasutamiseks, sh pesuruumides.

ISO-kood 18.30.15 kaasaskantavad kaldteed – täpsustatakse, et kaasaskantava kaldtee all on mõeldud ühte teisaldatavat suurt/laia kaldteed või teisaldatavat kahe eraldi kaldteega komplekti (hüvitamisele ei kuulu lävepaku kaldteed).

ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad (alates 01.09.2025 suurendavad videosüsteemid) – lisatakse abivahendi täpsustus. Mõeldud on suurendavaid videosüsteeme, sh kaasaskantavaid.

ISO-kood 22.06.12.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS) – täpsustatakse sõnastust, et oleks üheselt arusaadav, millist abivahendit mõeldakse. Mõeldud on standardse kuuldeaparaadi ja heli teise kõrva juhtiva aparaadi (CROS) komplekti. Sõnastusest eemaldatakse seadistamisega seotud tekst, sest see ei kuulu oma olemuselt abivahendi täpsustuse või kitsenduse alla.

ISO-kood 22.06.15.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS) – täpsustatakse sõnastust, et oleks üheselt arusaadav, millist abivahendit mõeldakse. Mõeldud on standardse kuuldeaparaadi ja heli teise kõrva juhtiva aparaadi (CROS) komplekti. Sõnastusest eemaldatakse seadistamisega seotud tekst, sest see ei kuulu oma olemuselt abivahendi täpsustuse või kitsenduse alla.

ISO-kood 22.06.21 kuulmisimplantaadi kõneprotssessorid – kuna tegemist on ISO-koodiga, mille alamkoodidega tehakse tehinguid, siis eemaldatakse selguse tagamiseks abivahendi täpsustus.

Järgmiste ISO-koodide puhul tuuakse senise ISO-koodi numbri asemel sõnaliselt välja, millise abivahendi hooldusremonti mõeldakse. Muudatus on tehnilist laadi ja abistab loetelu lugejat.

ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotssessorite hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotssessori hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotssessori hooldusremont

ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid (alates 01.09.2025 ülekandesüsteemid) – täpsustatakse sõnastust, et võimaldada lisaks FM süsteemile ka lisamikrofonide hüvitamist. Kuna seni on neid saadud erandi taotlusega, siis muudatusega eelarvele kulu ei tule.

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – täpsustatakse, et dialoogiseadmete all mõeldakse suulist ja/või kirjalikku suhtlust toetavad seadmeid. Kuna selle ISO-koodi alla luuakse kaks uut ISO-koodi, millega hakatakse võimaldama kommunikaatoreid ja silmajälgijad, siis dialoogiseadmete koodiga eraldiseisvalt enam tehinguid ei tehta.

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – tegemist on uue ISO-koodiga, millele lisatakse abivahendi täpsustus. Lisatav täpsustus: suulist ja/või kirjalikku suhtlust toetavad elektroonilised seadmed, sh erinevad sisend- ja väljundtehnoloogiad, spetsiaalsed lülitid, puutetundlikud ekraanid, alternatiivsed juhtimisviisid, lähisuhtlustarkvara, õppemängud.

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad – tegemist uue ISO-koodiga, millele lisatakse abivahendi täpsustus. Täpsustus on, et tegu on pilguga juhitud elektrooniliste dialoogiseadmetega, sh lähisuhtlustarkvara ja õppemängudega.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – tegemist uue ISO-koodiga, millele lisatakse abivahendi täpsustus. Täpsustus on, et tegu on dialoogiseadmete stabiilseks kinnitamiseks reguleeritavate statiividega.

ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad – täpsustatakse, et tegemist on taktilsete, kõnelevate või suurte numbritega keha- õhu- ja toidutermomeetritega.

ISO-kood 27.06.03 mõõteriistad – täpsustatakse, et tegemist on taktilsete, kõnelevate või suurte numbritega kaaludega.

4. Abivahendi kasutusaja muutmine (D veerg)

Järgmiste ISO-koodide puhul eemaldatakse dubleeriv kasutusaja märg.

ISO-kood 09.30.00 ühekordsed imavad aluslinad

ISO-kood 09.30.45 veekindlad madratsikatted, sh pestavad aluslinad

ISO-kood 09.30.39 uriini absorbeerivate kehal kantavate abivahendite kinnitusvahendid

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse abivahendi kasutusaeg – kuu. Tegemist on tehnilist laadi muudatusega.

ISO-kood 09.33.30.01 niisutatud salvrätid

ISO-kood 09.33.30.02 pesukinnas

ISO-kood 09.33.30.03 peapesumüts

Järgmiste ISO-koodide puhul seni kehtinud kasutusaeg kolm aastat pikendatakse nelja aasta peale. Muudatus tugineb tehingute analüüsile, mille kohaselt esmakordselt abivahendi soetanud isikud ei vaja enamikel juhtudel allpool loetletud abivahendeid korduvalt. Samuti ei näita erimenetluste analüüs, et nähtuks vajadus soetada uut abivahendit abivahendi kasutusaja kestel.

ISO-kood 12.03.03 käimiskepid

ISO-kood 12.03.06 küünarkargud

ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud

ISO-kood 12.03.16 harkkepid

Järgmiste ISO-koodide puhul ühtlustatakse sõnastust – 1 kalendriaasta asemel on edaspidi kalendriaasta.

ISO-kood 12.24.00 muud ratastooli varuosad

ISO-kood 22.06.21.03 varuosad

ISO-kood 22.12.12 punktkirjavarustus – sõnastust täpsustatakse, muutes kasutusaega kolme kalendriaasta asemel ühe kalendriaasta vastu. Kuna punktkirjavarustuse kogust arvestatakse piirhinna ulatuses kalendriaastas, on senine kolm aastat kasutusaega eksitav.

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – eemaldatakse kasutusaja märg, kuna kasutusaeg kajastub alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid.

Tulenevalt ISO-koodi 22.21.09. dialoogiseadmed (mille alt on seni hüvitatud nii kommunikaatoreid kui ka silmajälgijaid) jagamisest kaheks erinevaks täpsustatud ISO-koodiks ja arvestades, et allpool nimetatud abivahendite garantii on kuni 5. a, siis märgitakse abivahendi kasutusaeg 5. a alanevate ISO-koodide juurde, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

ISO-kood 24.18.12 statiivid

4. Tehingu liigi muudatused (E veerg)

ISO-kood 12.39.00 juhtkoer – tehnilise muudatusena eemaldatakse segadust tekitanud tehingu liigi märke, kuna müügitehinguid tehakse selle ISO-koodi alanevate ISO-koodidega.

Järgmistele ISO-koodidele lisatakse tehingu liigi märke (M), et oleks üheselt aru saada, et tegemist on müüdavate abivahenditega:

ISO-kood 12.39.00.01 juhtkoera I etapp

ISO-kood 12.39.00.02 juhtkoera II etapp

ISO-kood 12.39.00.03 juhtkoera III etapp

ISO-kood 12.39.00.04 veterinaarkulud

ISO-kood 12.39.00.06 õppepäev

ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus

ISO-kood 12.39.00.08 juhtkoera teenuselt väljumine

ISO-kood 22.06.21.03 varuosad

ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessorite hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – eemaldatakse tehingu liigi märke, kuna tehingu liik kajastub alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – uue abivahendina lisatakse tehingu märke (Ü), et oleks üheselt arusaadav, et tegemist on üüritava abivahendiga.

5. Koguseline piirlimiit aastate või kuude arvestuses (F veerg)

Järgmistele ISO-koodide puhul eemaldatakse sõltuvalt abivahendist viited „... a jooksul“ või „kasutusaeg“, kuna abivahendi kasutusaeg kajastub juba nende ISO-koodide juures, millega tehinguid tehakse nimetatud.

ISO-kood 04.33.06 madratsid lamatiste vältimiseks

ISO-kood 04.48.08 seisuraamid ja -toed

ISO-kood 06.24.09 sääreproteesid

ISO-kood 06.24.15 põlve- ja reieproteesid

ISO-kood 09.12.03 tualetitoolid

ISO-kood 12.22.09 ühekäeratastoolid

ISO-kood 12.23.06 elektrilised ratastoolid

ISO-kood 18.09.21 eriistmed

ISO-kood 22.03.06 prilliklaasid

ISO-kood 22.06.12 kõrvasisesed kuulmisabivahendid

ISO-kood 22.06.15 kõrvatagused kuulmisabivahendid

ISO-kood 22.06.21 kuulmisimplantaadi kõneprotsessor

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed

ISO-kood 22.39.00 tarkvara uuendus

Järgmistele ISO-koodide puhul asendatakse sõna „kasutusaeg“ vastava abivahendi kasutusaja lahtris toodud ajaühikuga:

ISO-kood 06.18.03 käeosade proteesid

ISO-kood 06.18.09 randme- ja küünarvarreproteesid

ISO-kood 06.18.12 küünarliigeseproteesid

ISO-kood 06.18.15 õlavarreproteesid

ISO-kood 06.18.18 õlaproteesid

ISO-kood 06.18.00.01 proteesihülss ülajäsemeproteesile

ISO-kood 06.18.00.02 proteesi sisevooder (lainer) ülajäsemeproteesile

ISO-kood 06.24.03 jalaosade proteesid

ISO-kood 06.24.18 puusaproteesid

ISO-kood 06.30.21 silmaproteesid

Järgmiste ISO-koodide puhul eemaldatakse õigusselguse tagamiseks limiidi lahtrist märged „tk“, kuna limiit sisaldub juba üleneva ISO-koodi 09.12.03 tualetitoolid juures. Muudatuse tulemusel on üheselt selge, et isik saab kas tualetitooli või poti- ja dušitooli, aga mitte samaaegselt mõlemat sarnast toodet.

ISO-kood 09.12.03.01 tualetitoolid

ISO-kood 09.12.03.02 poti- ja dušitoolid

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse vastavalt abivahendi kasutusajale täpsustus, mitme aasta või kuu jooksul piirlimiiti rakendatakse:

ISO-kood 06.24.41.05 proteesihülss sääreproteesile

ISO-kood 06.24.41.06 proteesihülss põlve- ja reieproteesile

ISO-kood 06.24.41.07 proteesi sisevooder (lainer) sääreproteesile

ISO-kood 06.24.41.08 proteesi sisevooder (lainer) põlve- ja reieproteesile

ISO-kood 06.00.02 mansett

ISO-kood 06.00.03 proteeside varuosad/hooldus/remont

ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid ja parukad

ISO-kood 06.30.18 rinnaproteesid

ISO-kood 09.09.03 suka- ja sokijalgatõmbajad

ISO-kood 09.12.15 potikõrgendused

ISO-kood 09.12.27 tualettpaberitangid

ISO-kood 09.12.33 siibrid

ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid

ISO-kood 09.33.12 vanni-, duši- ja mähkimislauad

ISO-kood 12.03.03 käimiskepid

ISO-kood 12.03.06 küünarkargud

ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud

ISO-kood 12.03.16 harkkepid

ISO-kood 12.06.03 käimisraamid

ISO-kood 12.06.06 rulaatorid

ISO-kood 12.06.09 käimistoolid – lisaks lisatakse piirlimiit lastele, seoses eespool toodud muudatusega, kus abivahendi täpsustusest eemaldatakse viide lastele, kuna seda abivahendit võimaldatakse vajaduspõhiselt ka täiskasvanutele.

ISO-kood 12.06.12 käimislauad

ISO-kood 12.12.04 auto kohandused mootori käsitlemiseks

ISO-kood 12.12.09 mootorsõidukite turvavööd ja -rakmed

ISO-kood 12.12.12 erikonstruktsiooniga autoistmed ja -padjad

ISO-kood 12.12.18 abivahendid ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks

ISO-kood 12.18.06.02 kolmerattalised jalgrattad pedaalidega

ISO-kood 12.22.18 abistaja juhitud käsiratastoolid (alates 01.09.2025 abistaja juhitud ja komfortratastoolid)

ISO-kood 12.23.03 invarollerid

ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad

ISO-kood 12.24.24 akud ja akulaadijad

ISO-kood 12.24.30 ratastoolirihmad

ISO-kood 12.24.39 trepironijad

ISO-kood 12.27.07.00 kärud

ISO-kood 12.27.07.01 toaraam

ISO-kood 12.27.07.02 õueraam

ISO-kood 12.31.03.01 libistamislauad

ISO-kood 12.31.03.02 libilinad

ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks

ISO-kood 12.31.15 tõsterihmad ja -rakmed

ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid

ISO-kood 12.36.21 lingtõstuki kehatoed

ISO-kood 12.39.03 valged kepid

ISO-kood 12.39.00.01 juhtkoera I etapp
 ISO-kood 12.39.00.02 juhtkoera II etapp
 ISO-kood 12.39.00.03 juhtkoera III etapp
 ISO-kood 12.39.00.04 veterinaarkulud
 ISO-kood 12.39.00.06 õppepäev
 ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus
 ISO-kood 18.03.15 voodilauad
 ISO-kood 18.10.03 seljatoed
 ISO-kood 18.10.06 ratastoolipadjad
 ISO-kood 18.18.06 tugikäepidemed
 ISO-kood 18.18.11 hingedega tugipuud ja käetoed
 ISO-kood 18.30.15 kaasaskantav kaldtee
 ISO-kood 22.03.03 valgusfiltrid
 ISO-kood 22.03.09 suurendusklaasid
 ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad
 ISO-kood 22.06.06 kommunikatsioonivõimendid
 ISO-kood 22.06.12.05 teise kõrva heli ülekande süsteem (CROS)
 ISO-kood 22.06.15.05 teise kõrva heli ülekande süsteem (CROS)
 ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont
 ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont
 ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont
 ISO-kood 22.09.06 häälevõimendid isiklikuks kasutuseks
 ISO-kood 22.12.15 punktkirja kirjutusmasinad
 ISO-kood 22.15.06 kalkulaatorid
 ISO-kood 22.18.03.01 daisypleierid
 ISO-kood 22.18.03.02 hääljuhendavad diktofonid
 ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid
 ISO-kood 22.24.21 helistamistarvikud
 ISO-kood 22.27.03 signaliseerimisvahendid
 ISO-kood 22.27.09 vastuvõtjad
 ISO-kood 22.27.12 kellad ja ajanäitajad
 ISO-kood 22.27.21 keskkonnahäiresüsteemid
 ISO-kood 22.27.24 jälgimisseadmed
 ISO-kood 22.39.04 arvuti ekraanis suurendustarkvara
 ISO-kood 22.39.05 punktkirjakuvarid
 ISO-kood 22.39.07 tekstituvastustarkvara
 ISO-kood 22.39.12 arvuti ekraanilugemisetarkvara
 ISO-kood 24.21.03 haaramistangid
 ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad
 ISO-kood 27.06.02 kellad ja ajanäitajad
 ISO-kood 27.06.03 mõõteriistad

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse vastavalt abivahendi kasutusaja lahtris toodule täpsustus, et piirlimiiti rakendatakse kas kalendriaasta või kasutusaja jooksul või kuus:

ISO-kood 06.33.00.00 jalatsite kohandus
 ISO-kood 09.03.39 söögipõlled
 ISO-kood 09.21.18 nahakaitsevahendid
 ISO-kood 09.21.06 nahapesemisvahendid
 ISO-kood 09.30.24 laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed
 ISO-kood 09.30.00 ühekordsed imavad aluslinad
 ISO-kood 09.30.45 veekindlad madratsikatted, sh pestavad aluslinad
 ISO-kood 09.30.39 uriini absorbeerivate kehalkantavate abivahendite kinnitusvahendid
 ISO-kood 09.33.30.01 niisutatud salvrätid
 ISO-kood 09.33.30.03 peapesumüts
 ISO-kood 12.24.00 muud ratastooli varuosad
 ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid
 ISO-kood 22.06.12.04 kuuldeaparaadi individuaalne otsak

ISO-kood 22.06.21.03 varuosad

ISO-kood 22.12.12 punktkirjavarustus

ISO-kood 12.39.00.08 juhtkoera teenuselt väljumine – kuna juhtkoerale ei ole määratud kasutusaega, siis tehakse F veerus vastav parandus.

6. Individuaalne abivahend (G veerg)

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – eemaldatakse individuaalse abivahendi märke (I), kuna see kajastub alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

7. Abivahend, mis on otseselt seotud hooldusteenuse osutamise või teenuse osutamiseks kasutatava hoonega (H veerg)

ISO-kood 09.30.24 laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed – lahtri teksti täpsustatakse selliselt, et oleks üheselt arusaadav, et tasu maksmise kohustuse ülevõtmise taotlemise õigus ei laiene riigieelarvest rahastataval ööpäevaringsel erihooldusteenusel viibivale isikule. Ühekordsed sidemed ja mähkmed on juba arvestatud nimetatud teenuse hinna sisse ning riik ei kompenseeri neid dubleerivalt. Muudatus on vajalik, kuna senine sõnastus on jäänud nii teenuseosutajatele kui hooldusasutustele ebaselgeks.

8. Piirmäär (õigustatud isikult ülevõetava tasu maksmise kohustuse piirmäär ehk % piirhinnast) (I veerg)

ISO-kood 12.39.00 juhtkoer – eemaldatakse piirmäär 90% kuna see kajastub edaspidi alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 12.39.00.01 juhtkoera I etapp

ISO-kood 12.39.00.02 juhtkoera II etapp

ISO-kood 12.39.00.03 juhtkoera III etapp

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – eemaldatakse piirmäär 90% kuna see kajastub edaspidi alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

ISO-kood 24.18.12 statiivid – uuele abivahendile kehtestatakse sarnaselt teistele lähisuhtluse abivahenditele piirmäär 90%.

9. Piirhind (üür/kuu) (J veerg)

ISO-kood 24.18.12 statiivid – tegemist on abivahendite loetelu mõistes uue abivahendiga, mida seni on saanud erandi otsuse alusel loeteluvälise abivahendina, mille üüri piirhind on 103,20 eurot. Kuna seni on abivahendit võimaldatud erandi taotluse alusel, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

10. Piirhind (müük) (K veerg)

ISO-kood 12.39.00 juhtkoer – piirhinna lahtrist eemaldatakse viide erandi taotlusele (erandi taotluse alusel), kuna see kajastub edaspidi alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 12.39.00.01 juhtkoera I etapp

ISO-kood 12.39.00.02 juhtkoera II etapp

ISO-kood 12.39.00.03 juhtkoera III etapp

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – piirhinna lahtrist eemaldatakse viide erandi taotlusele (erandi taotluse alusel), kuna see kajastub edaspidi uute alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

11. Ühik (L veerg)

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – ühiku lahtrist eemaldatakse „tk“, kuna see kajastub edaspidi uute alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

12. Abistava kirjelduse, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib (sh soodustingimuste rakendamine) (M veerg) – täpsustatakse sõnastust ja struktureeritakse olemasolevaid kirjeldusi. Muudatused on vajalikud, et oleks üheselt selge, mis juhtudel on isikul õigus abivahendit saada (millisel juhul rakenduvad soodustingimused ja millisel juhul mitte).

Allpool ei loetleta eraldi neid abivahendeid, mille puhul ainult struktureeritakse olemasolevaid kirjeldusi ja mille puhul sisulisi muudatusi ei tehta.

Järgmiste abivahendite puhul kaasajastatakse võrreldes kehtiva määrusega nii sõnastust ja struktuuri kui ka abistava kirjelduse sisulist osa.

ISO-kood 09.12.03.01 tualetitoolid – võrreldes kehtiva sõnastusega täpsustatakse, et abivahendit võimaldatakse kasutajale, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides ning keha põhiasendi muutmisel ja käimisel.

ISO-kood 09.12.27 tualettpaberitangid – võrreldes kehtiva sõnastusega täpsustatakse, et abivahendit võimaldatakse kasutajale, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem tualettruumi toimingutel.

ISO-kood 09.12.33 siibrid – võrreldes kehtiva sõnastusega täpsustatakse, et abivahendit võimaldatakse kasutajale, kellel puudub võimekus kasutada tualetti, potitooli või potidušitooli ja kui esineb probleem tualettruumi ligipääsetavusega. Senine kirjeldus on sisuliselt dubleeriv, mistõttu sõnastust lühendatakse.

ISO-kood 09.21.06 nahapesemisvahendid – võrreldes kehtiva sõnastusega jäetakse välja dubleeriv viide veevabadele pesemisvahenditele, mis juba sisaldub abivahendi täpsustuse lahtris. Samuti lisatakse, et tõend laieneb koodile 09.21.18 (nahakaitsevahendid). Muudatuse tulemusel piisab samast nahapesemisvahendite jaoks väljastatud abivahendi tõendist, et osta ka nahakaitsevahendeid ning ei ole vaja eraldi tõendit.

ISO-kood 09.21.18 nahakaitsevahendid – sõnastusele lisatakse, et tõend laieneb koodile 09.21.06 (nahapesemisvahendid). Muudatuse tulemusel piisab samast nahakaitsevahendite jaoks väljastatud abivahendite tõendist, et osta ka nahapesemisvahendeid ning ei ole vaja eraldi tõendit.

ISO-kood 09.30.24 laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed – kuna kehtiv sõnastus on olnud segadust tekitav ja antud ISO-koodi alt on ekslikult soovitud müüa ka pesukaitsemeid, siis sõnastust täpsustatakse. Abivahendit võimaldatakse neile isikutele, kellel esineb püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem kuseeritussüsteemi struktuurides ja urineerimise ja/või defekatsiooni reguleerimisel.

ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid – võrreldes kehtiva sõnastusega on viide käimisprobleemile välja jäetud, kuna olemasolev kirjeldus hõlmab selle juba piisavalt.

ISO-kood 09.33.12 vanni-, duši- ja mähkimislauad – võrreldes kehtiva sõnastusega jäetakse viide käimisprobleemile välja, kuna olemasolev kirjeldus hõlmab selle juba piisavalt.

ISO-kood 09.33.30.01 niisutatud salvrätid – võrreldes kehtiva sõnastusega sõnastatakse abistavat kirjeldust õigusselguse mõttes konkreetsemaks. Abivahend võimaldatakse isikutele, kellel esineb püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem kuseeritussüsteemi struktuurides ja probleem urineerimise ja/või defekatsiooni reguleerimisel. Kuna niisutatud salvrätikuid kasutatakse samaaegselt mähkmetega, siis lisatakse, et abivahendit saavad lapsed alates 3 aastaseks saamisest.

ISO-kood 09.33.30.02 pesukinnas – võrreldes kehtiva sõnastusega sõnastatakse abistavat kirjeldust õigusselguse mõttes konkreetsemaks. Abivahend võimaldatakse isikutele, kellel esineb püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem kuseeritussüsteemi struktuurides ja probleem urineerimise ja/või defekatsiooni reguleerimisel.

Ennetamaks liikumisprobleemide süvenemist võimaldatakse järgmisi abivahendeid edaspidi ka kasutajatele, kellel esineb püsiv kerge probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigete liikuvuse, liigete stabiilsuse ja/või tasakaaluelundi funktsioonihäirest ning kellel esineb vajadus toetuspinna suurendamiseks ja/või koormuse vähendamiseks. Kuna sisuliselt on neid abivahendeid juba praegu võimaldatud, ei kaasne muudatusega lisakulusid.

ISO-kood 12.06.03 käimisraamid

ISO-kood 12.06.06 rulaatorid

ISO-kood 12.06.09 kämistoolid

ISO-kood 12.06.12 käimislauad

Järgmiste ISO-koodide puhul muudetakse selgemaks sõnastust, et need ei oleks dubleerivad ja mitmeti mõistetavad. Lisaks sätestatakse tõendi laienemine ka ISO-koodile 12.22.18 (abistaja juhitud käsiratastoolid) v. a 12.22.03.04 ja 12.22.09.04.

ISO-kood 12.22.03.01 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 12.22.03.02 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 12.22.09.01 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 12.22.09.02 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 12.22.18 abistaja juhitud käsiratastoolid (alates 01.09.2025 abistaja juhitud ja komfortratastoolid) – võrreldes kehtiva sõnastusega on sõnastus ajakohastatud ning lisatud tõendi laienemine ka ühekäeratastoolidele.

ISO-kood 12.23.06.03 elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp III – võrreldes kehtiva sõnastusega on sõnastus ajakohastatud ning lisatud tõendi kehtivus ka invarolleritele.

ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid – sõnastust täiendatakse ning abivahendi tõend kehtib nüüd ka koodile 12.36.21 (lingtõstuki kehatoed). Muudatuse tulemusel piisab ühest lingtõstuki tõendist nii lingtõstuki kui ka lingtõstuki kehatoe üürimiseks, eraldi tõendit enam vaja ei ole.

ISO-kood 12.36.21 lingtõstuki kehatoed – sõnastust täiendatakse ning abivahendi tõend kehtib nüüd ka koodile 12.36.03 (lingtõstukid). Muudatuse tulemusel piisab ühest lingtõstuki kehatoe tõendist nii lingtõstuki kui ka lingtõstuki kehatoe üürimiseks, eraldi tõendit enam vaja ei ole.

ISO-kood 12.39.00 juhtkoer – muudatuse tulemusel ei eristata tööealisi ja vanaduspensioniealisi isikuid, kuna mõlemate puhul on tegemist täisealiste isikutega, kellele juhtkoera võimaldatakse juhul, kui neil esineb püsiv raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.

ISO-kood 18.03.15 voodilauad – sõnastust täpsustatakse ja abivahendit võimaldatakse neile, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ja siirdumisel ning osaline või püsiv vajadus sooritada igapäeva toiminguid ja/või tökohustusi voodis.

ISO-kood 18.09.21.02 eriistmed – kategooria II – sõnastust täpsustatakse ja abivahendit võimaldatakse ka neile, kellel esineb püsiv mõõdukas probleem kehatüve lihaste jõu ja lihastoonuse funktsioonides ja kes ei ole võimeline iseseisvalt istumisasendit säilitama ning kellel on vajadus mitme individuaalse kohanduse järele (istumisasendi saavutamine, säilitamine ja/või korrigeerimine). Kuna sisuliselt on abivahendit ka praegu võimaldatud, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

ISO-kood 18.09.21.03 eriistmed (individuaalne) – kategooria III – sõnastust täpsustatakse ja abivahendit võimaldatakse neile, kellel esineb püsiv mõõdukas probleem kehatüve lihaste jõu ja lihastoonuse funktsioonides ja kes ei ole võimeline iseseisvalt istumisasendit säilitama ning kellel esinevad skeletilihassüsteemi deformatsioonid või on kõrge deformatsioonide tekkerisk. Kuna sisuliselt on abivahendit ka praegu võimaldatud, siis muudatusega lisakulu ei kaasne.

ISO-kood 22.06.12.02 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II – võrreldes kehtiva sõnastusega jäetakse kirjeldusest välja ekslik viide alushariduse omandamisele, kuna lastele on olemas eraldi ISO-kood kõrvasisestele kuulmisabivahenditele.

ISO-kood 22.06.12.03 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – lapsed – võrreldes kehtiva sõnastusega kirjeldust täpsustatakse ja viiakse kooskõlla teiste kõrvasiseste kuulmisabivahendite juures toodud kirjeldustega, arvestades laste erisust. Abivahendit võimaldatakse neile, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides ja kellel esineb kuulmislangus alates 30 dB, kuulmisabivahendi eeldatav kasutus vähemalt 5 päeva nädalas ning kuulmisabivahendi kasutuskeskkond eeldab igapäevaselt vähemalt 4h suulist suhtlust, sh keerukamates suhtlussituatsioonides (õppetöö, töö vm raames).

ISO-kood 22.06.12.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS) – võrreldes kehtiva sõnastusega kirjeldust täpsustatakse. Abivahend võimaldatakse neile, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides ja esineb kahe kõrva vahelise kuulmise asümmeetria vähemalt 40 dB (millest ühe kõrva kuulmislangus on alates 30 dB).

ISO-kood 22.06.15.02 kõrvatagused kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II – võrreldes kehtiva sõnastusega jäetakse kirjeldusest välja ekslik viide alushariduse omandamisele, kuna lastele on olemas eraldi ISO-kood kõrvaväliste kuulmisabivahenditele.

ISO-kood 22.06.15.03 kõrvatagused kuulmisabivahendid – lapsed – võrreldes kehtiva sõnastusega kirjeldust täpsustatakse ja viiakse kooskõlla teiste kõrvataguste kuulmisabivahendite juures toodud kirjeldustega, arvestades laste erisust. Abivahendit võimaldatakse neile, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides, kuulmislangus alates 30 dB ja kuulmisabivahendi eeldatav kasutus vähemalt 5 päeva nädalas ning kuulmisabivahendi kasutuskeskkond eeldab igapäevaselt vähemalt 4h suulist suhtlust, sh keerukamates suhtlussituatsioonides (õppetöö, töö vm raames).

Järgmiste abivahendite puhul võrreldes kehtiva sõnastusega, jäetakse välja viide nägemisfunktsiooni probleemile, kuna olemasolev kirjeldus juba katab ka nimetatud probleemi:

ISO-kood 22.15.06 kalkulaatorid

ISO-kood 22.18.03.01 daisypleierid

ISO-kood 22.18.03.02 hääljuhendavad diktofonid

ISO-kood 22.39.04 arvuti ekraanisuurendustarkvarad

ISO-kood 22.39.05 punktkirjakuvarid

ISO-kood 22.39.07 tekstituvastustarkvarad

ISO-kood 22.39.12 arvuti ekraanilugemisetarkvarad

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – abistava kirjelduse lahtris olev tekst eemaldatakse, kuna see kajastub edaspidi uute alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid.

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – tegemist on uue abivahendiga, mida võimaldatakse isikule, kellel esineb püsiv täielik probleem sõnade, lausete ja pikemate suuliste lausete väljaütlemisel.

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad – tegemist on uue abivahendiga, mida võimaldatakse isikule, kellel esineb asutamisel suhtlemiseks (nt klaviatuuri, puuteekraani, hiire, lülite jms kasutamisel).

ISO-kood 22.27.24 jälgimisseadmed – abivahendit võimaldatakse kasutajale, kes on alla 4-aastase lapse vanem. Muudatus tagab abivahendi sihipärase võimaldamise ehk beebimonitori saavad need, kellel on alla 4-aastane laps.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – tegemist on abivahendite loetelu mõistes uue abivahendiga, mida võimaldatakse neile, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ning siirdumisel.

ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad – kirjeldusele lisatakse, et tõend laieneb koodile 27.06.02 (kellad ja ajanäitajad), 27.06.03 (mõõteriistad).

ISO-kood 27.06.02 kellad ja ajanäitajad – kirjeldusele lisatakse, et tõend laieneb koodile 27.06.01 (termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad), 27.06.03 (mõõteriistad).

ISO-kood 27.06.03 mõõteriistad – kirjeldusele lisatakse, et tõend laieneb koodile 27.06.01 (termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad), 27.06.02 (kellad ja ajanäitajad).

13. Eelduskood (SKA soodustingimustel teostatud tehing, mis peab oleme eelnevalt tehtud märgitud abivahendi saamiseks) (N veerg)

ISO-kood 06.33.00.00 jalatsite kohandus – eelduskood viiakse vastavusse koodi 06.33.00.01 uuendatud nimetusega (ortopeedilised jalatsid – kategooria I) (tellimusmeditsiiniseadmed lastele ja täiskasvanutele)).

ISO-kood 12.39.00.04 veterinaarkulud – eelduskoodi lahtris olev tekst „koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või koodiga 12.39.00.03 (koera ja juhtkoera kasutaja kokkuõppe eksami läbinud isik ja kes on teinud teostanud tehingu koodiga 12.39.00.07 (lemmikloomakindlustus)“ asendatakse uue eelduskoodiga „koodiga 12.39.00.03 (juhtkoera III etapp) tehingu teostanud isik“. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks ja bürokraatia vähendamiseks. Kui on sooritatud kokkuõppe eksam, juhtkoer on kantud riiklikku süsteemi juhtkoerana ja valmis tööle asumiseks, siis on võimalik saada veterinaarkuludele riigipoolset soodustust. Senine sõnastus hõlmas sisuliselt ka juhtkoera eelnevaid etappe, mille hind juba sisaldab vastavat kulu ja see on tekitanud praktikas segadust.

ISO-kood 12.39.00.06 õppepäev – eelduskoodi lahtris olev tekst „koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik ja kes on teinud teostanud tehingu koodiga 12.39.00.07 (lemmikloomakindlustus)“ asendatakse uue eelduskoodiga „koodiga 12.39.00.03 (juhtkoera III etapp) tehingu teostanud isik“. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks ja bürokraatia vähendamiseks. Kui on sooritatud kokkuõppe eksam, juhtkoer on kantud riiklikku süsteemi juhtkoerana ja valmis tööle asumiseks, siis on võimalik saada õppepäevale riigipoolset soodustust. Senine sõnastus hõlmas sisuliselt ka juhtkoera eelnevaid etappe, mille hind juba sisaldab õppega seotud kulu ja see on tekitanud praktikas segadust.

ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus – eelduskoodi lahtris olev tekst „koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik“ asendatakse uue eelduskoodiga „koodiga 12.39.00.03 (juhtkoera III etapp) tehingu teostanud isik“. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks ja bürokraatia vähendamiseks. Kui on sooritatud kokkuõppe

eksam, juhtkoer on kantud riiklikku süsteemi juhtkoerana ja valmis tööle asumiseks, siis on võimalik saada lemmikloomakindlustusele riigipoolset soodustust. Senine sõnastus hõlmas sisuliselt ka juhtkoera eelnevaid etappe, mille hind juba sisaldab vastavat kulu ja see on tekitanud praktikas segadust.

ISO-kood 12.39.00.08 juhtkoera teenuselt väljumine – eelduskoodi lahtris olev tekst „koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik“ asendatakse uue eelduskoodiga „koodiga 12.39.00.03 (juhtkoera III etapp) tehingu teostanud isik“. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks. Teenuselt saab väljuda koer, kes on kantud riiklikkusse nimekirja ja reaalselt töötanud.

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – uuele ISO-koodile sätestatakse eelduskood „v.a koodiga 22.21.09.02 (silmaälgijad) tehingu teinud teostanud isik“, et välistada mitme dialoogiseadme samaaegset riigipoolse soodustusega võimaldamist.

ISO-kood 22.21.09.02 silmaälgijad – uuele ISO-koodile sätestatakse eelduskood „v.a koodiga 22.21.09.01 (kommunikatorid) tehingu teinud teostanud isik“, et välistada mitme dialoogiseadme samaaegset riigipoolse soodustusega võimaldamist.

ISO-kood 24.18.12 statiivid – uuele abivahendile sätestatakse eelduskood „koodiga 22.21.09.02 (silmaälgijad) tehingu teostanud isik“, et tagada statiivide sihtotstarbeline võimaldamine riigipoolse soodustusega.

14. Hoolduse minimaalne sagedus üüritava abivahendi puhul (P veerg)

Järgmiste ISO-koodide puhul eemaldatakse hoolduse minimaalsed sagedused, kuna need on varasemast ekslikult sätestatud.

ISO-kood 12.39.00.04 veterinaarkulud

ISO-kood 12.39.00.06 õppepäev

ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus

15. Abivahendi vajaduse tuvastaja (Q veerg) – õigusselguse tagamiseks täpsustatakse loetelu üleselt tõendiga seonduvat. Läbivalt asendatakse abivahendite loetelus sõnastus järgmiselt:

- „korduv tõendi vajadus puudub“ asemel „ühekordne abivahendi vajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine“ – see tähendab, et kui abivajadus on kord juba tuvastatud ja sellest tulenevalt abivahendi tõend väljastatud, siis edaspidi enam uuesti abivajadust tuvastama minema ei pea. Näiteks õlavarreproteesi puhul on teada, et isiku vajadus ei muutu ajas, mistõttu ei ole mõistlik uuesti abivajadust tuvastada.
- „korduv tõend“ asemel „korduv abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine“ – see tähendab, et sõltuvalt abivahendist tuleb abivajadust uuesti tuvastada ja tõend väljastada. Näiteks laste ortopeediliste jalatsite puhul on vajalik korduv abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine, sest lapsed kasvavad, mistõttu haigusseisund võib muutuda ja seetõttu võib osutuda vajalikuks varasemalt määratud abivahendi asemel hoopis teistsugune abivahend määrata.
- „korduva tõendi vajadus“ asemel „abivahendi vajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine“ – see tähendab, et sõltuvalt abivahendist tuleb abivajadust uuesti tuvastada ja tõend väljastada vastavalt loetelus määratud aja tagant. Näiteks ortopeediliste jalatsite puhul on abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine iga 2 aasta tagant, kuna isiku abivahendi vajadus võib ajas muutuda.

ISO-kood 04.33.03.01 istmepadjad lamatiste vältimiseks – võrreldes kehtiva korraga piisab edaspidi ühekordsest abivajaduse tuvastamisest ja tõendi väljastamisest ning isik ei pea enam korduvalt käima abivajaduse tuvastamisel.

ISO-kood 09.30 uriini absorbeerivad abivahendid – sõnastust muudetakse, et tõsta laste vanusepiiri. Uue sõnastuse kohaselt on abivahendi vajaduse tuvastaja perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, õde, ämmaemand (korduva abivajaduse tuvastamine

ja tõendi väljastamine lapsed iga 2 aasta tagant, tööelisel isikul alates 18. a ühekordne abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine, vanaduspensioniiikka jõudnud isikul puudub abivajaduse tuvastamise ja tõendi väljastamise vajadus).

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – abivajaduse tuvastaja lahtrist eemaldatakse tekst, kuna see juba kajastub alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid.

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid – tegemist abivahendite loetelu uue ISO-koodiga, Abivahendi vajaduse tuvastab eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, tegevusterapeut, logopeed (ühekordne abivahendi vajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine).

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad – tegemist abivahendite loetelu uue ISO-koodiga. Abivahendi vajaduse tuvastab eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, tegevusterapeut, logopeed (ühekordne abivahendi vajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine).

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse täpsustus, et nende puhul on vajalik korduv abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks, kuna loetletud abivahendite puhul rakendatakse sama põhimõtet ka praegu, kuid vastav märge on seni loetelust puudunud.

ISO-kood 04.33.06.01 püsiva survejaotusega lamatise ennetavad madratsid

ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatise ennetavad madratsid

ISO-kood 09.09.03 suka- ja sokjalgatõmbajad

ISO-kood 12.03.03 käimiskepid

ISO-kood 12.03.06 küünarkargud

ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud

ISO-kood 12.03.16 harkkepid

ISO-kood 12.12.09 mootorsõidukite turvavööd ja -rakmed

ISO-kood 12.12.12 erikonstruktsiooniga autoistmed ja -padjad

ISO-kood 12.12.18 abivahendid ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks

ISO-kood 12.23.03 invarollerid

ISO-kood 22.03.03 valgusfiltrid

ISO-kood 22.03.06.01 prilliklaasid Dsph, cyl

ISO-kood 22.03.06.02 prillidesse monteeritud optilised süsteemid

ISO-kood 22.03.09 suurendusklaasid

ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid

ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad

ISO-kood 22.06.06 kommunikatsioonivõimendid

ISO-kood 22.06.12.01 kõrvasisesed kuulmisabivahendid - aktiivsusgrupp I

ISO-kood 22.06.12.02 kõrvasisesed kuulmisabivahendid - aktiivsusgrupp II

ISO-kood 22.06.12.03 kõrvasisesed kuulmisabivahendid - lapsed

ISO-kood 22.06.12.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS)

ISO-kood 22.06.15.01 kõrvatagused kuulmisabivahendid - aktiivsusgrupp I

ISO-kood 22.06.15.02 kõrvatagused kuulmisabivahendid - aktiivsusgrupp II

ISO-kood 22.06.15.03 kõrvatagused kuulmisabivahendid - lapsed

ISO-kood 22.06.15.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS)

ISO-kood 22.09.06 häälevõimendid isiklikuks kasutuseks

ISO-kood 22.24.21 helistamistarvikud

ISO-kood 22.27.24 jälgimisseadmed

ISO-kood 24.21.03 haaramistangid

Järgmiste ISO-koodide puhul lisatakse täpsustus, et nende abivahendite puhul ei ole vajalik abivajaduse tuvastamine ja tõendi väljastamine, abivahendi vajaduse tuvastab abivahendiettevõtte. Näiteks proteeside puhul aitab abivahendiettevõtte töötaja leida sobiva varuosa või teeb vajaliku remondi, kuna teab, milline varuosa on sobivaim. Muudatus on vajalik õigusselguse tagamiseks, kuna loetletud abivahendite puhul rakendatakse sama põhimõtet ka praegu, kuid vastav märge on seni loetelust puudunud.

ISO-kood 06.00.02 mansett

ISO-kood 06.00.03 proteeside varuosad/hooldus/remont

ISO-kood 22.06.21.03 varuosad

ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessorite hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

16. Abivahendi müümiseks või üürimiseks sobiva kvalifikatsiooni ja vajaliku ettevalmistusega spetsialist, kes on võrdsustatud abivahendi spetsialisti kutset omava isikuga (R veerg)

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed – lahtrist eemaldatakse tegevusterapeudi märged, kuna see kajastub edaspidi uute alanevate ISO-koodide juures, millega tehakse tehinguid:

ISO-kood 22.21.09.01 kommunikaatorid

ISO-kood 22.21.09.02 silmajälgijad

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole puutumuses Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

4. Määruse mõjud

Määruses esitatud muudatuste eesmärk on tagada inimestele parem abivahendite kättesaadavus ja vajadustele vastavus. Mõju analüüsimise eesmärk on hinnata, kas ja millisel määral mõjutavad määruses esitatud muudatused riigieelarvet ja nende inimeste, kellel on tuvastatud abivahendi vajadus, toimetulekut võrreldes kehtiva olukorraga.

Määruses esitatud muudatuste rakendamisel võib eeldada, lähtuvalt hea õigusloome ja normitehnika eeskirjast ja mõjude hindamise metoodikast ning kontrollküsimumstikust, mõju esinemist järgmistes valdkondades: sotsiaalne mõju, mõju majandusele ning mõju riigiasutuste korraldusele, kuludele ja tuludele.

Määruses esitatud muudatused ei avalda mõju välissuhetele, kohaliku omavalitsuse korraldusele, julgeolekule, regionaalarengule ega elu- ja looduskeskkonnale ning seetõttu ei ole mõju nendes mõjuvaldkondades hinnatud.

Sotsiaalne mõju

Sihtrühm: abivahendi taotlejad.

Sotsiaalkindlustusameti andmetel sai 2024. aastal riigi soodustusega abivahendeid kokku 69 841 inimest (sh 1 991 last, 7 713 tööelist ja 60 365 pensioniealist)¹. Määrusega tehtavad muudatused mõjutavad neist enamikku, kuid 2024. aasta keskmist rahvastikku arvestades on sihtrühm väike (5,1%²). Praegu on vajaduspõhine soodustingimustel abivahendi võimaldamine puude raskusastmeta või vähenenud töövõimeta lastele ja tööelistele piiratud, kuigi neil võib olla sama suur abivahendi vajadus nagu puude raskusastmega või vähenenud töövõimega lastel või tööelistel. Arvestades, et edaspidi võimaldatakse abivahendeid ainult vajaduspõhiselt ilma eelneva puude määramiseta või töövõime hindamiseta, võib laste ja tööeliste abivahendite taotlejate hulk mõningal määral tõusta. Täpsem mõjuhinnang koostati mootorsõidukimaksu seaduse väljatöötamisel.³

¹ Sotsiaalkindlustusameti aastaraamat 2024. Kättesaadav: <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/sotsiaalkindlustusameti-aastaraamat-2024/abivahendid-ja-toetavad-teenused> (29.04.2025).

² Statistikaamet, 2025. RV0211: Aastakeskmine rahvastik. Kättesaadav: https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik_rahvastikunaitajad-ja-koosseis_rahvaarv-ja-rahvastiku-koosseis/RV0211 (20.06.2025).

³ 16.07.2024 Sotsiaalministeeriumi arvamus mootorsõidukimaksu seaduse eelnõu 364 UA kohta. Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/arvamused/e1de3711-afda-4ffe-b99f-6541625f98f2/mootorsoidukimaksu-seadus/>

Kuna edaspidi on abivahendi soodustuse saamise aluseks inimese tegelik abivahendi vajadus, mille selgitab välja spetsialist, kes abivahendi tõendi väljastab, siis muudatused mõjutavad seega abivahendit soodustingimustel vajavate laste (sh perede) ja tööealiste igapäevaeluga toimetulekut ning seeläbi ka tervist ja heaolu. Samuti on muudatusel mõju tööealise võrdsele kohtlemisele, kuna varem ei ole puudeta või vähenenud töövõimeta tööealistel olnud võimalust soodustingimustel abivahendit taotleda, seades nad seetõttu ebavõrdsesse olukorda võrreldes teistega.

Muudatused avaldavad mõju inimeste heaolule ja sotsiaalsele kaitsele ning tööturul osalemise võimalusele. Kuivõrd eeldatavalt abivahendite kättesaadavus paraneb riigi poolt kompenseeritavate abivahendite loetelu täiendamise, täpsustamise ja näidustuste ajakohastamisega, on seeläbi paremini toetatud ka neid vajavate inimeste elukvaliteet ning muudatused annavad sihtrühmale võrdsemad võimalused, et osaleda ühiskondlikus, haridus- ja töөлus. Seega avaldub positiivne mõju eelkõige inimese heaolule ja toetatakse sihtrühma võrdseid võimalusi ning seeläbi võib eeldada ka sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse riski vähenemist.

Vanuserühmadest on kõige nõrgemas seisus Eesti ühiskonnas üle 65-aastased, kes moodustavad abivahendite kasutajatest rohkem kui 80%, samuti puudega inimesed. Kui 2023. aastal elas suhtelises vaesuses 20,2% Eesti elanikest, siis 65-aastastest ja vanematest inimestest elas suhtelises vaesuses 39,4%⁴, puudega inimestest 2023. aastal 41,1%⁵. Seega võivad määrusega tehtavad muudatused parandada abivahendisaajate võimalusi endale sobiliku abivahendi leidmisel.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Mõju ulatus ja sagedus on keskmised, kuivõrd sihtrühmal on muudatustest tulenevalt küll paremad võimalused abivahendid kätte saada ja abivahendiga kokkupuude on üldjuhul regulaarne, kuid suuri muutusi siiski ei kaasne, mistõttu ei kaasne eeldatavalt ka kohanemiskursusi. Mõjutatud sihtrühma suurus on võrreldes kogurahvaarvuga väike ja ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Abivahendite taotlejate jaoks on kokkuvõttes tegemist olulise sotsiaalse mõjuga.

Mõju majandusele

Sihtrühm: abivahendite müügi ja üürimisega tegelevad ettevõtted (SKA lepingupartnerid⁶), mis moodustavad alla 1% Eestis tegutsevate ettevõtete koguarvust.

Mõju majandusele puudutab eelkõige eespool nimetatud ettevõtete haldus- ja töökoormust. Muudatuste tulemusena väheneb vähesel määral abivahendeid müüvate/laenutavate ettevõtete haldus- ja töökoormus, kuna abivahendite korralduse regulatsioon muutub selgemaks, toetavamaks ning üheselt arusaadavaks.

Määrusega tehtavad tehnilised muudatused hajutavad tõendite väljastajate halduskoormust.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Mõjutatud sihtrühma suurus on võrreldes ettevõtete koguarvuga väike. Mõju ulatus on väike, kuivõrd muudatustega võib kaasneeda vähene töökoormuse vähenemine ning halduskoormuse suurenemist ega muudatustega seonduvaid kohanemiskursusi ei kaasne. Mõju sagedus on keskmine, kuivõrd abivahendite müüjate/laenutajate kokkupuude muudatustega on regulaarne. Kokkuvõttes on mõju abivahendite müügi ja üürimisega tegelevatele ettevõtetele väheoluline.

Mõju riigivalitsemisele

Muudatused puudutavad eeskätt SKA tööd.

⁴ Statistikaamet, 2025. [LES01: VAESUSE JA ILMAJÄETUSE MÄÄR VANUSERÜHMA JA SOO JÄRGI](#). Statistika andmebaas (20.06.2025)

⁵ Statistikaamet, 2025. [THV41: VAESUSE JA ILMAJÄETUSE MÄÄR VANUSERÜHMA, SOO JA PUUDELISUSE JÄRGI](#). Statistika andmebaas (20.06.2025)

⁶ Sotsiaalkindlustusameti andmetel 183 (01.04.2025.a seisuga)

Muudatustega ei kaasne olulist mõju riigiasutustele. Mõju on seotud esitatavate erandite taotluste arvuga. Kaasajastatud abivahendite loetelu ja 01.09.2025 jõustuvad SHS-i muudatused, millega võimaldatakse edaspidi riigipoolse soodustusega abivahendeid vajaduspõhiselt ja ühtsetel alustel kogu elukaare jooksul, ilma eelnevalt tuvastatud puude raskusastme või vähenenud töövõimeta.

Ühelt poolt eespool nimetatud muudatused võivad, aga ei pruugi mõne aja pärast mingiks perioodiks suurendada erandi taotluste hulka, kuna inimeste hulk ja teadlikkus abi saamise võimalustest eelduslikult suureneb. Samuti võivad töö mahtu suurendada muudatustega seotud küsimused nii teenuseosutajate, abivahendi vajajate kui ka tõendi väljastajate poolt, kuid see on pigem ajutine. Samas on plaanis seda riski vähendada selge ja sihitatud kommunikatsiooniga, et vähendada survet SKA töökoormusele. Praegu tegeleb SKA-s abivahendite erandite taotlustega kolm täiskohaga spetsialisti, kes moodustavad kogu asutuse töötajaskonnast küll väga väikse osa, kuid seoses erandite taotluste arvu üha kiirema kasvuga suureneb pidevalt nende töökoormus. Pikemas perspektiivis näeme erandite taotluste arvu kahanemist, mis tähendab riigile senisest vähemat abivahenditeenuse kulu (st riigi kulu on abivahendi ostmise või üürimise korral erandi taotluse kaudu suurem kui see oleks ilma erandi taotluseta) ja seeläbi leeveneb ka SKA töötajate töökoormus.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Muudatustel on pikemas perspektiivis väike positiivne mõju riigiasutuse (SKA) töökoormuse leevenemise näol.

Mõju ulatus ja mõju avaldumise sagedus on väikesed, mõjutatud sihtrühma suurus on SKA-d arvestades väike. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Kokkuvõttes on riigivalitsemisega seotud mõju SKA-le väheoluline.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Muudatuste tulemusel muutuvad abivahendid abivajajatele kättesaadavamaks. Paljud nendest, kes varem said vajaliku abivahendi erandi taotlemise kaudu, saavad seda nüüd tavakorras, ehk palju kiiremini. Kuivõrd abivahendite kättesaadavus paraneb riigi poolt kompenseeritavate abivahendite loetelu ajakohastamisega, siis seeläbi on paremini toetatud ka neid vajavate inimeste elukvaliteet ja muudatused annavad sihtrühmale võrdsemad võimalused osalemiseks ühiskondlikus, haridus- ning tööelus.

Kuna eelnõuga ei tõsteta abivahendite piirhindu, siis selles osas kulu eelarvele ei tule.

Kulud, mis on seotud abivahendite võimaldamisega eelneva puude tuvastamise või töövõime hindamiseta, on ette nähtud vastu võetud mootorsõidukimaksu seadusega⁷ ja need muudatused on tehtud 01.01.2025 jõustunud määruses.

6. Määruse jõustumine

Määrus on kavandatud jõustuma 01.09.2025 samal ajal jõustuvate SHS-i muudatustega, millega nähakse ette abivahendite võimaldamine ilma eelneva puude raskusastme tuvastamise või töövõime hindamiseta.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele, Eesti Puuetega Inimeste Kojale, Eesti Õdede Liidule, Eesti Ämmaemandate Ühingule,

⁷ Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/download/61626177-2384-4008-b048-5272080cfe14>

Eesti Tervisekassale, Sotsiaalkindlustusametile, Eesti Perearstide Seltsile, Eesti Füsioterapeutide Liidule, Eesti Tegevusterapeutide Liidule, Eesti Sotsiaalasutuste Juhtide Nõukojale, Eesti Pimedate Liidule, Eesti Kurtide Liidule, Eesti Apteekrite Liidule, Eesti Proviisorite Kojale, Eesti Audioloogia Seltsile, Eesti Naha- ja Suguhaiguste Arstide Seltsile, MTÜ-le Eesti Koduabi Selts, MTÜ-le Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit, Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidule, Eesti Arstide Liidule, Eesti Patsientide Liidule, MTÜ-le Eesti Rehabilitatsiooniasutuste Liit, Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolile, Tartu Tervishoiu Kõrgkoolile ning abivahendite müügi ja üüriga tegelevatele ettevõtetele (SKA lepingupartneritele (edastatakse SKA poolt)).